

Kokkuvõte lõppenud sihtkontrollist „Tööandjapoolne uurimine ja meetmete rakendamine tööõnnetuse põhjuste osas 2025“

Tööinspektor-uurijad viisid 2025. aastal läbi sihtkontrolli, mille raames keskenduti 2024. a. ja 2025. aastal toimunud tööõnnetustele, mida uuris tööandja.

Sihtkontrolli valim kujunes vastavalt sellele, millised tööõnnetused registreeriti iseteeninduses. Tööinspektor-uurija tegi tööõnnetustest valiku, võttes arvesse muu hulgas järgmisi asjaolusid:

- ✓ tööandja ei olnud vähemalt 15 tööpäeva jooksul tööõnnetuse toimumisest viinud läbi uurimist ega esitanud Tööinspeksioonile uurimise lõppdokumenti (raportit või akti);
- ✓ tööandja esitatud raport ei olnud koostatud nõuetekohaselt;
- ✓ tööandja leidis, et tegemist ei ole tööõnnetusega ja esitas akti, kuid esialgsed asjaolud viitasid tööõnnetusele;
- ✓ ettevõttes esines korduvaid tööõnnetusi;
- ✓ töötaja oli esitanud taotluse Tööinspeksiooni järelevalveks.

Sihtkontrolli eesmärk

Sihtkontrolli eesmärk oli kontrollida, kuidas tööandjad täidavad Vabariigi Valitsuse määrusega „Tööõnnetuse ja kutsehaigestumise registreerimise, teatamise ja uurimise kord“ kehtestatud nõudeid tööõnnetuste uurimisel ja registreerimisel.

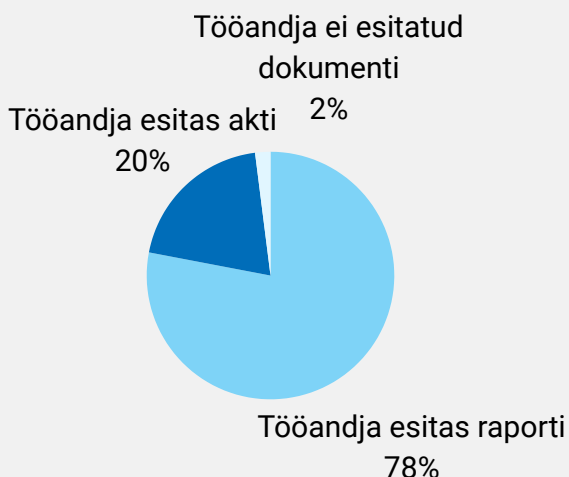
Tööandja peab uurima kõiki tööõnnetusi, selgitama välja nende asjaolud ja põhjused ning määrama uurimise lõppedes **abinõud** samalaadsete juhtumite kordumise vältimiseks. Lisaks sooviti kontrollida, kas tööandja on rakendanud meetmeid sarnaste õnnetuste vältimiseks ja kas töövahend või töökeskkond on muudetud ohutumaks.

Sihtkontrolli käigus kontrolliti **141** ettevõtet ja hinnati **147** tööõnnetuse uurimist.

See tähendab, et mõnes ettevõttes oli toimunud mitu tööõnnetust, millele tööinspektor-uurijad pidasid vajalikuks tähelepanu pöörata.

Kõige arvukamalt viidi sihtkontrolle läbi Harjumaal, kus kontrolliti 50 ettevõtet (35%). Tartumaal kontrolliti 27 ettevõtet (19%). Järgnesid Ida-Virumaa 15 ettevõttega (11%), Võrumaa 11 (8%), Viljandimaa ja Pärnumaa kuue ettevõttega (4%).

147 kontrollitud tööõnnetusest:

- 114 juhul (78%) esitas tööandja raporti;
- 30 juhul (20%) jõudis tööandja järeldusele, et tegemist ei ole tööõnnetusega ja esitati akt;
- 3 juhul (2%) ei esitanud Tööinspeksioonile uurimise lõppdokumenti.

22 akti puhul nõudsid tööinspektor-uurijad tööandjatelt **täiendava uurimise läbiviimist**. Selle tulemusel tühistati akt ja esitati tööõnnetuse raport. Kaheksal korral jäi akt kehtima, kuna tööinspektor-uurija hinnang ühtis tööandja järeldusega.

Tööõnnetuse uurimise tähtja järgimine

Määruse kohaselt peab tööandja viima tööõnnetuse uurimise läbi **10 tööpäeva jooksul** arvates selle toimumisest.

Uurimise käigus tuleb muu hulgas:

- võtta seletused töötajalt ja võimalikelt tunnistajatelt;
- fikseerida sündmuskoht (nt fotod töökohast või töövahendist);
- hinnata riskianalüüsi, juhendamise ja ohutusjuhendite asjakohasust.

Sihtkontrolli tulemustest selgus, et:

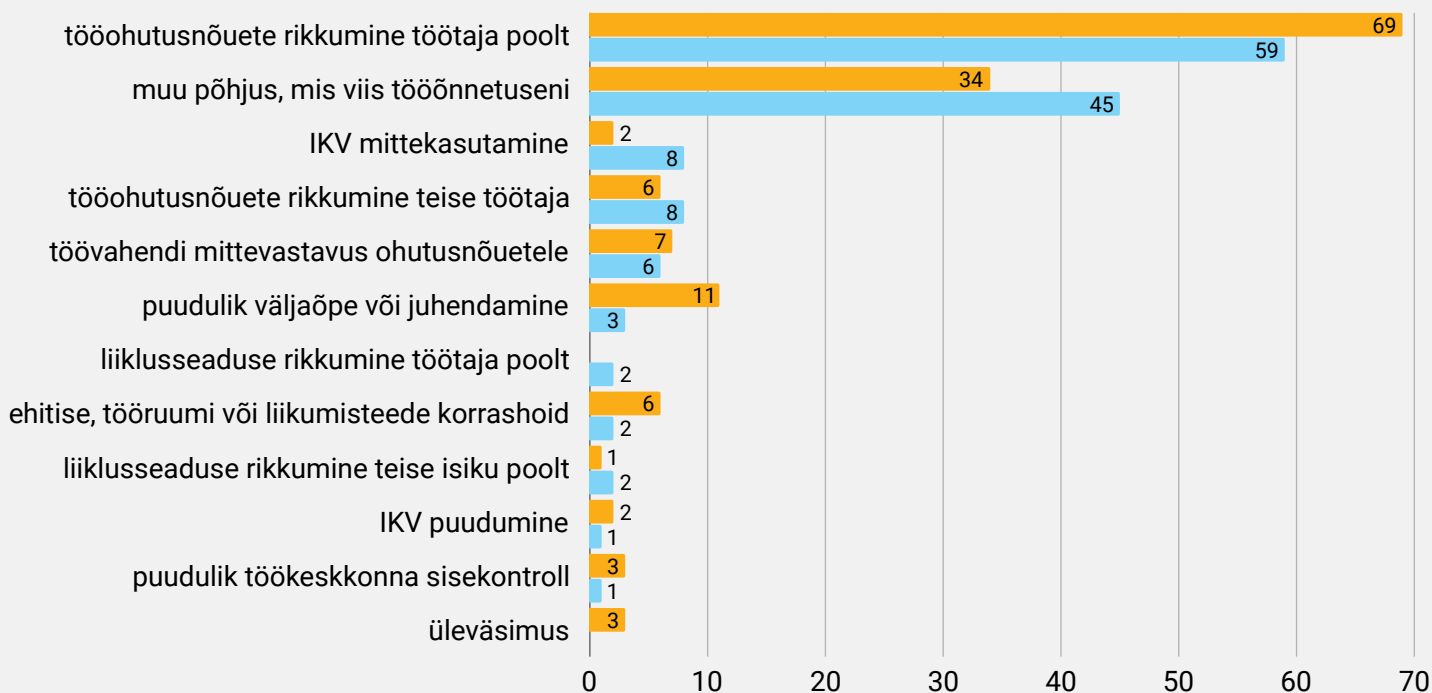
- ✓ **136 juhul** (93%) viidi vajalikud toimingud läbi 10 tööpäeva jooksul;
- ✗ **11 juhul** (7%) ei järgitud seaduses ettenähtud tähtaega.

Tööandjad tõid viivituste põhjustena välja muu hulgas:

- *tööandja sai juhtumist teada alles pärast töösuhte lõppemist;*
- *tööandja jäi ootama arsti teatist;*
- *uurimine jäi puhkuste perioodi;*
- *oskamatus kasutada Tööinspektsiooni iseteenindust;*
- *tegemist oli esimese tööõnnetusega ja ei osatud reageerida;*
- *tööandja reageeris alles pärast mitut telefonivestlust tööinspektor-uurijaga;*
- *töötaja ei teavitanud tööandjat juhtunust.*

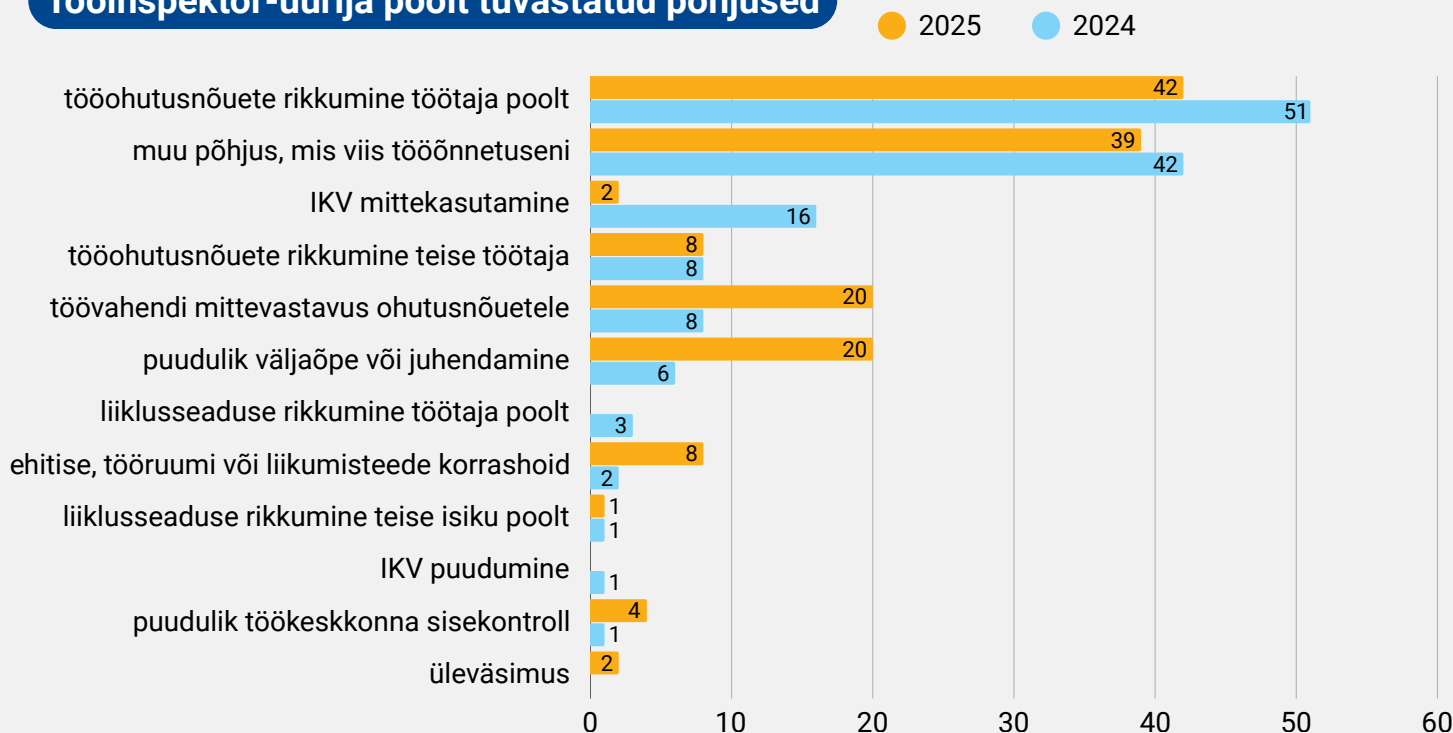
Tööõnnetuste põhjused tööandjate raportitest

● 2025 ● 2024

2025. aastal on **34 korral** (24% põhjustest) põhjusena toodud **muu põhjus**, mis viis tööõnnetuseni. Muuks põhjuseks on välja toodud näiteks töötaja tähelepanematus, kiirustamine ja ka loomade ettearvamatu käitumine.

Tööinspektor-uurija poolt tuvastatud põhjused

Suurimad erinevused tööandjate ja tööinspektor-uurijate järeldustes

- Töötajapoolne ohutusnõuete rikkumine: tööandjad märkisid selle põhjuseks 69 korral, **tööinspektor-uurija nõustus vaid 42 korral**.
- Töövahendi mittevastavus ohutusnõuetele: tööandjad märkisid 7 korral, **tööinspektor-uurijad tuvastasid 20 korral**.
- Puuduliku väljaõpe ja juhendamine: tööandjad märkisid 11 korral, **tööinspektor-uurijad tuvastasid 20 korral**.

Sihtkontrolli käigus tuvastatud puudused

Kokku tuvastati sihtkontrolli käigus **227** puudust:

- 108 (48%) olid otseselt seotud sihtkontrolliga;
- 119 (52%) puudutasid muid töökeskkonna ja töövahendiga seotud asjaolusid.

Puuduseid tuvastati 86 ettevõttes (61% kontrollitud ettevõtetest).

Töövahenditega seotud puudused

Tuvastati **20** **töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele mittevastavat töövahendit**, mistõttu juhtus töövahendi kasutamisega tööõnnetus. Kaheksa tööandjat ei olnud sihtkontrolli ajaks töövahendeid ohutuks teinud. Puudused fikseeriti protokollis ning tööandjad likvideerisid puudused järelevalve käigus.

Näited tööinspektor-uurijate tuvastatud töövahendite puudustest:

- hõövli etteveo rullikud olid kaitsekatteta;
- ligipääs töövahendi ohualale ei olnud takistatud;
- järkamissaele oli lisatud istetehtud piire, mis takistas saeketta kaitsekatte kasutamist;
- tõstevärvad ei olnud töökorras;
- nelikanthõövli juhtimis-, kontroll- ja hoiatusseadised ei olnud arusaadavalt märgistatud.

Töökohtade puudused

16 juhul ei olnud töökoht kujundatud viisil, mis väldiks tööõnnetusi ja tervisekahjustusi. Viis tööandjat ei olnud töökohta sihtkontrolli ajaks ohutumaks muutnud.

Näited tööinspektor-uurijate tuvastatud töökohtade puudustest:

- kolmanda korruse vahelaes olid augud, mis olid kaetud lahtiste euroalustega;
- liikumisteed olid märgistamata;
- põrandal oli kohvipuru, mistõttu oli põrand libe;
- tõstukite liikumisteedel esinesid pimedad nurgad;
- põrandas oli vineeriga kaetud auk, kuhu oli võimalik sisse kukkuda.

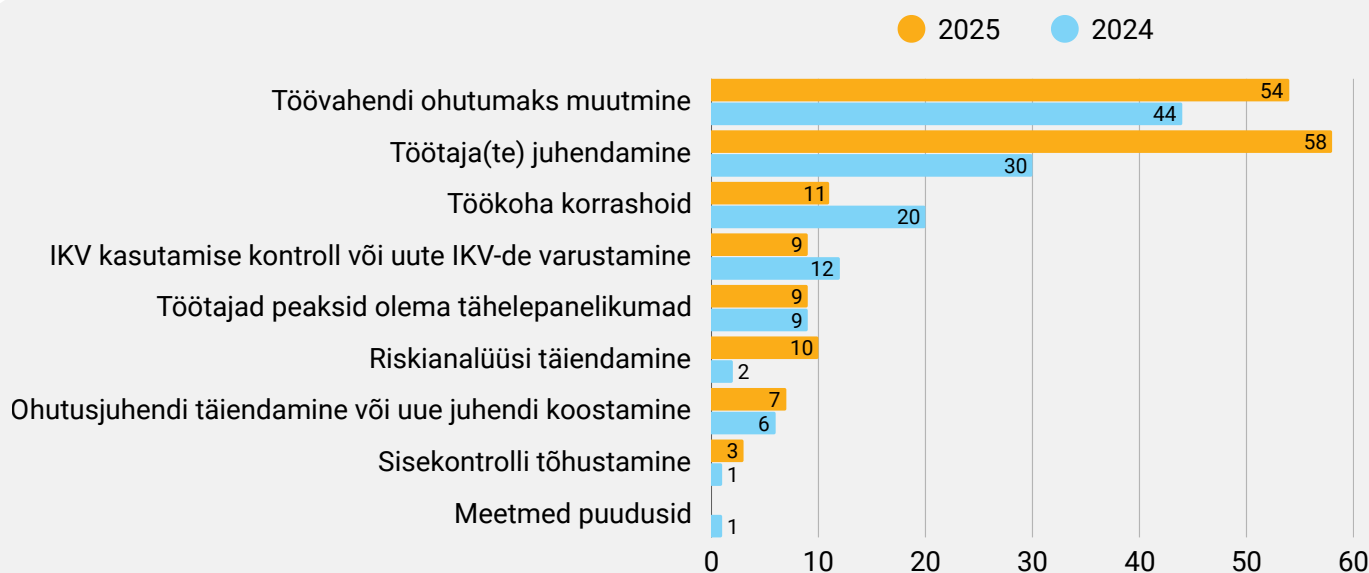
Riskianalüüs

Tähelepanuväärne on asjaolu, et **129 ettevõttel (91%) oli töökeskkonna riskianalüüs korraldatud** ja nendest 106 ettevõtet (82%) olid riskianalüüsis hinnanud tööõnnetusega seotud ohte. Kuuel tööandjal puudus töökeskkonna riskianalüüs ja 29 tööandjat ei olnud riskianalüüsis hinnanud tööõnnetusega seotud ohte.

Tööõnnetuste vältimiseks planeeritud meetmed

Tööõnnetuse uurimisel on eriti tähtis, et tööandjad uuriksid juhtunut võimalikult objektiivselt. Kui tööandja ei ole uurimise käigus selgitanud välja tegelikke tööõnnetuse põhjuseid, siis on tal väga keeruline planeerida meetmeid samalaadsete tööõnnetuste vältimiseks.

Joonisel on võrreldud 2024. ja 2025. aasta sihtkontrolli tulemusi tööandjate kavandatud meetmete osas.

- Olukorra mõningat paranemist näitab asjaolu, et 54 korral (37%) on tööandjad seisukohal, et **töövahendit on vaja muuta ohutumaks**.
- 2024. aastaga võrreldes on oluliselt suurenenud seisukoht, et peamine meede on töötajate **täiendav juhendamine**. Kui 2024. aastal pidasid tööandjad seda vajalikuks 30 korral (23%), siis 2025. aastal juba 58 korral (39%).
- Veel on toimunud muutused tööandjate arusaamas **riskide hindamisse**. Kui 2024. aastal pidasid seda vajalikuks kaks tööandjat (2%), siis 2025. aastal 10 tööandjat (7%).

Kokkuvõte

Kokkuvõtteks võib öelda, et tööandjad on teadlikud tööõnnetuse uurimise olulisusest ja tähtaegsest läbiviimisest.

93% tööandjatest viis uurimiseks vajalikud toimingud läbi 10 tööpäeva jooksul. Viivitused olid seotud tehniliste probleemide või info jõudmisega tööandjani.

Erinevalt 2024. aastast ei ole 2025. aasta kokkuvõttes paraku näha tööandjate teadlikkuse selget tõusu tööõnnetuste põhjuste analüüsimisel. Suurim lahknevus seisneb selles, et tööandjad peavad tööõnnetuse põhjuseks sageli üksnes töötaja käitumist, jättes tähelepanuta töövahendid, töökeskkonna ja juhendamise puudused.

Samas näitab meetmete analüüs, et lisaks töötaja juhendamisele nähakse ette ka töövahendite ohutumaks muutmist ning need on peale tööõnnetust ka ohutumaks tehtud.

- ✓ juhtunud tööõnnetust tuleb uurida objektiivselt;
- ✓ hinnata tuleb töövahendi ja töökoha ohutust;
- ✓ kontrollida töötaja juhendamise ja väljaõppe piisavust;
- ✓ riskianalüüs peab olema ajakohane: riskid hinnatud, meetmed kavandatud ja rakendatud;
- ✓ tööõnnetuse toimumises ei ole süüdi töötaja, kellele ei ole võimaldatud asjakohast juhendamist ja kelle kasutusse on antud ohtlik töövahend või töötab ta ohtlikus töökeskkonnas.

TÖÖINSPEKTSIOON